

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED
KLASA: 910-01/20-01/45
URBROJ: 513-02-1210/1-20-5

Zagreb, 31. ožujka 2020. godine

**PODRUČNIM CARINSKIM UREDIMA
n/o pročelnicima**

**PREDMET: Carinska pitanja vezana za krizu izazvanu pandemijom COVID-19
- smjernice, daju se**

Poštovana/i,

Kriza prouzročena pandemijom Covid-19 stavila je pred carinske službe država članica EU čitav niz problema i dvojbi u primjeni carinskog zakonodavstva, što je rezultiralo velikim brojem pitanja upućenih Općoj upravi za carinu i oporezivanje, kako od strane carinskih službi država članica, tako i od gospodarstvenika.

Opća uprava za carinu i oporezivanje je dala odgovore na upite uz napomenu kako se situacija može brzo mijenjati pa su akti zamišljeni kao evoluirajući dokumenti koji će se prema potrebi ažurirati.

Na temelju smjernica Europske komisije (*Guidance on Customs issues related to the COVID-19 emergency*), Ref. Ares (2020) 1813731- 30/03/2020), na temelju upute Europske komisije (*Customs issues related to the COVID-19 emergency situation in the EU*, Ref. Ares (2020) 1799283-27/03/2020) i drugih dostavljenih akata, imajući u vidu posebne okolnosti ograničenih mogućnosti obavljanja poslova svih nadležnih službi koji podrazumijeva posebni režim rada u okolnostima ograničenog kretanja i socijalnog distanciranja ili karantene, u nastavku se daju preporuke vezane za pojedine i carinske postupke, institute i mjere.

1. PRIORITETI U KONTROLI ROBE KOJA SE UVOZI ILI IZVOZI IZ/U TREĆE ZEMLJU

U slučaju izvanrednih okolnosti i krize poput one s kojom smo danas suočeni i značajno smanjenog broja raspoloživih carinskih službenika (zbog bolesti) mogu biti potrebne izvanredne i privremene mjere.

Zajednički stav država članica i Opće uprave za carinu i oporezivanje je da se prioritetom u kontroli smatraju pošiljke zaštitne opreme, medicinske opreme, lijekova, osnovnih i brzo pokvarljivih prehrambenih proizvoda i žive stoke.

U uvjetima nedostatnog broja službenika prioritet na vanjskoj granici su zdravlje, sigurnost i zaštita. Kontrole je potrebno usmjeriti prvenstveno na pitanja vezana za pandemiju COVID-19, uključujući olakšavanje i brzo carinjenje hitne robe povezane s krizom i rješavanje potencijalnog rizika od

nestandardnih ili krivotvorenih medicinskih proizvoda (zaštitnih maski, respiratora, itd.) i drugi vrlo ozbiljni rizici vezani za sigurnost i zaštitu.

Prioritet carinske službe ostaje i borba protiv iskorištavanja izvanredne situacije za prijevare, krijumčarenja itd.

Mnogi financijski rizici mogu se rješavati kasnije u lancu opskrbe (nakon puštanja robe i nakon završetka krize).

Podsjećamo da carina tamo gdje postoji visok rizik može zatražiti jamstvo po vlastitom nahođenju ali i pustiti robu bez kontrole kako bi se smanjili rizici uz ubrzavanje protoka robe.

2. CARINSKI DUG I OSIGURANJE DUGA

EK ne razmatra izmjenu odredbi vezanih za rokove plaćanja carinskog duga nego upućuje na korištenje instituta propisanih Carinskim zakonikom Unije (dalje: CZU).

Međutim, kao izvanredna i privremena mjera u Republici Hrvatskoj se uvodi obračunsko plaćanje PDV-a pri uvozu. Ta mogućnost propisat će se kroz izmjene Općeg poreznog zakona i urediti odredbama Pravilnika o OPZ.

Stupanje na snagu ove pogodnosti očekuje se polovinom sljedećega tjedna.

3. OPĆE ODREDBE

- **Carinske odluke**

- *Postupak podnošenja zahtjeva i donošenja odluka provoditi samo za nužno potrebna odobrenja u ovom periodu*

Gospodarskim subjektima strogo se preporuča podnošenje zahtjeve samo za ona odobrenja koja su hitno i nužno potrebna radi omogućavanja funkcioniranje lanca opskrbe i nesmetani protok nužno potrebne robe u ovom kriznom periodu¹.

Stoga je potrebno, već preliminarnoj komunikaciji prije samog podnošenja zahtjeva, potaknuti gospodarstvenike, ako je to moguće, odgoditi podnošenje zahtjeva do normalizacije poslovanja kako gospodarstva tako i carinske službe.

Ako je zahtjev već podnesen u sustavu Carinske odluke (CDS) nadležni carinski ured prihvaća zahtjev ako su svi uvjeti za prihvaćanje zahtjeva. Međutim, preporuča se komunicirati s podnositeljem zahtjeva u smjeru provjere nužnosti takvog odobrenja u ovom razdoblju, te poticati ga da zahtjev povuče ako donošenje odobrenja nije trenutno nužno u obavljanju njegovih gospodarskih aktivnosti, uz naglasak da isti zahtjev može podnijeti u kasnijoj fazi.

- *Produženje roka za donošenje odluke*

¹ Imajući na umu složenost aktivnosti oko provjere uvjeta za odobravanje AEO statusa, što uključuje i obvezu posjećivanja prostora podnositelja zahtjeva, mole se gospodarski subjekti da za vrijeme trajanja pandemije ne podnose zahtjeve.

U slučaju kada je zahtjev podnesen i prihvaćen te je potrebno donijeti odluku, a zbog posebnih okolnosti nije ju moguće donijeti u propisanom roku iz čl. 22., stavak 3. CZU-a, postoje dvije mogućnosti produljenja navedenog roka:

- Produženje roka temeljem čl. 22., st. 3, drugi podstavak CZU-a – kada se rok za donošenje odluke produžuje **na inicijativu carinskog ureda** nadležnog za donošenje odluke. U situaciji npr. kada se zbog izvanredne situacije uzrokovane Covid-19 ograničeni i materijalni i ljudski resursi carinske službe, nadležni carinski ured može produžiti rok za donošenje odluke najduže 30 dana (čl. 22.st.3. CZU-a), odnosno u slučaju zahtjeva za AEO 60 dana temeljem čl. 28. st. 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29. 12. 2015.) – (dalje: DUCZU).
- Produženje roka za donošenje odluke temeljem čl. 22., st.3., treći podstavak CZU-a, kada produženje roka zatraži **podnositelj zahtjeva**. U danim okolnostima za očekivati je da će podnositeljima zahtjeva trebati dodatno vrijeme za ispunjavanje svih propisanih kriterija (npr. trenutno nije moguć dolazak carinskih inspektora u prostorije podnositelja zahtjeva i obaviti provjeru ispunjavanja uvjeta za npr. AEO i sl). U ovakvim okolnostima podnositelj zahtjeva podnosi zahtjev za produljenje roka, a nadležni carinski ured donosi odluku o tom zahtjevu i produžuje rok za zatraženi period (koji nije limitiran na maksimalno 30, odnosno 60 dana).

Rokove nije moguće produžiti osim u gore navedenim zakonskim okvirima. U slučaju kada se rok (više) ne može produžiti, potrebno je donijeti odluku, bilo odobrenje, bilo rješenje o odbijanju zahtjeva.

- Obavljanje provjera ispunjavanja uvjeta za donošenje odobrenja

Za sve zahtjeve za koje je nužno donošenje odobrenja, a u uvjetima ograničenog kretanja i potrebe socijalnog distanciranja, potrebno je što više provjera obaviti iz ureda uz elektroničku komunikaciju s podnositeljem zahtjeva. U slučaju sumnje u istinitost i vjerodostojnost dostavljenih informacija, dokumenata i/ili fotografija, jednom kada se stvore uvjeti i postigne normalizacija poslovanja, carinski ured može temeljem čl. 48. CZU-a u naknadnoj provjeri provjeriti točnost i potpunost informacija.

U situaciji kada nadležni carinski ured zbog izvanredne situacije nije u mogućnosti obaviti sve provjere, a nema jasnih dokaza temeljem kojih jasno proizlazi da uvjeti za donošenje odobrenja nisu ispunjeni, preporučuje se da nadležni carinski ured donese odobrenje pod uvjetom da se navedeno odobrenje posebno ponovno procijeni čim se steknu uvjeti za to.

- Isprave o zastupanju

Člankom 19. stavkom 2. CZU-a propisano je da carinska tijela mogu zahtijevati da osobe koja navode da djeluju kao carinski zastupnik prilože dokaz o svojoj punomoći koju je izdala zastupana osoba. Međutim, u posebnim slučajevima carinska tijela ne trebaju zahtijevati prilaganje takvog dokaza.

S obzirom na izvanrednu situaciju, tijekom trajanja pandemije, nije potrebno zahtijevati ispravu o zastupanju. To se podjednako odnosi na poštanskog i kurirske operatere kao i za sve ostale carinske zastupnike i carinske deklaracije.

4. UNOS ROBE U CARINSKO PODRUČJE

- **Medicinska, kirurška i laboratorijska oprema za hitne intervencije i podnošenje Ulazne skraćene deklaracije (USD)**

Medicinska, kirurška i laboratorijska oprema za hitne intervencije nije izuzeta podnošenja USD, čak ni kada se radi o hitnim slučajevima. Međutim, na temelju članka 127. stavak 7. CZU-a, kao USD se mogu koristiti trgovački, lučki i prijevoznički dokumenti pod uvjetom da sadrže sve propisane podatke i da su na raspolaganju u rokovima za podnošenje USD-a.

To znači da samo u slučaju nemogućnosti slanja USD-a za ovu vrstu robe, privremeno do trajanje krize, carinski ured može prihvatiti trgovačke, lučke i prijevoznike dokumenti pod prethodno navedenim uvjetima.

- **Uvoz ljudskih organa i koštane srži za transplantaciju**

Kako bi se osigurala žurna otprema ovih roba do odredišta, u pripremi je izmjena članka 138. DUCZU (dodavanje točke h)) koja će omogućiti da se organi i ostala ljudska i životinjska tkiva ili ljudska krv deklarira drugim radnjama sukladno članku 141. DUCZU-a. To se također odnosi i na koštanu srž koja se smatra ljudskim organom ili tkivom za transplantaciju.

- **T2L isprave**

U slučaju potrebe tijekom izvanredne situacije, kada nije moguće pravodobno podnijeti izvornike T2L isprava, za robe koje se kreću preko koridora Neum dopušteno je prihvatiti preslike T2L isprava dostavljene sustavima elektroničke razmjene podataka.

Ako carinski ured prihvati ovakve isprave dužan je o tome voditi evidenciju, te nakon prestanka izvanrednih okolnosti primijeniti mjere naknadne provjere.

- **Prekogranično kretanje robe Unije i dokazivanje njenog carinskog statusa**

Gospodarske subjekte koji imaju potrebu robu Unije premjestiti od jedne do druge točke na carinskom području Unije i privremeno izvan tog područja, snažno se potiče isto obavljati u skladu s člankom 119 stavkom 2. DUCZU-a. Primjenom ove odredbe omogućava se kretanje robe Unije bez potrebe podnošenja dokaza o carinskom statusu u zračnom i željezničkom prometu, uz primjenu jedinstvene prijevozne isprave, te u pomorskom prometu, u okviru usluge redovitog brodskog prijevoza, izvan carinskog postupka bez promjene njezina carinskog statusa zbog primjene pretpostavke carinskog statusa robe Unije.

- **Podnošenje robe carini**

Gospodarske subjekte snažno se potiče u najvećoj mogućoj mjeri koristiti postupak provoza Unije ili zajednički provozni postupak, postupak TIR ili prethodno podnesene carinske deklaracije kako bi ubrzali prijelaz granice i optimizirali carinsku kontrolu na vanjskim granicama EU-a.

- **Postupak provoza - rokovi za podnošenje robe u odredišnom carinskom uredu i rokovi za slanje rezultata kontrole**

Prilikom određivanja roka predaje robe odredišnom uredu u postupku provoza, otpremni carinski uredi dužni su uzeti u obzir moguće potrebno duže vrijeme prijevoza zbog provedbe mjera nadležnih tijela radi suzbijanja i prevencije COVID 19, te u skladu s time odrediti primjeren rok za podnošenje robe odredišnom uredu.

Odredišnim carinskim uredima preporuča se, ako se roba podnese nakon isteka roka za podnošenje, da kašnjenje ne pripisuju automatski prijevozniku već da smatraju da je korisnik

postupka poštovao rok ako on ili prijevoznik pruže odredišnom carinskom uredu zadovoljavajući dokaz da nisu odgovorni za kašnjenje, u skladu sa čl. 306. st 3. Provedbene uredbe (EU) br. 2447/2015 (dalje: PUCZU). Zadovoljavajućim dokazom svakako treba smatrati dokaz povezan sa kašnjenjem uslijed mjera koje nadležna tijela poduzimaju radi suzbijanja i prevencije COVID 19.

Također se naglašava da promjena statusa provozne pošiljke u NCTS sustavu u „pokrenuta potraga“ nije zapreka da odredišni carinski ured postupi u skladu sa čl. 306. st 3. PUCZU. Dakle, i u tom slučaju može se smatrati da je, u opravdanim okolnostima te uz pružanje dokaza, ispoštovan rok za podnošenje robe odredišnom uredu a okolnost da je u NCTS sustavu status pošiljke „pokrenuta potraga“ ne sprječava odredišni ured da prihvati podnošenje robe.

U skladu s odredbama čl. 309. st. 1. PUCZU rok za slanje rezultata provjera otpremnom carinskom uredu može se produljiti na šest dana.

5. CARINSKI POSTUPCI I PRIVREMENI SMJEŠTAJ

- *Roba u privremenom smještaju*

Roba u privremenom smještaju može ostati najviše 90 dana, te se ovaj rok, sukladno CZU, ne može produžiti. Ako istekom roka roba nije deklarirana za neki od carinskih postupaka ili ponovno izvezena, nastaje carinski dug za istu.

Međutim, s obzirom na izvanrednu situaciju, logično je očekivati kako neki gospodarski subjekti neće moći ispuniti ovaj uvjet, odnosno neće biti u mogućnosti u roku od 90 dana robu staviti u neki od carinskih postupaka ili ponovno izvesti robu.

U tom slučaju, carinski ured mora procijeniti svaki pojedinačni slučaj, te primijeniti pravilo pravičnosti sukladno članku 120. CZU ili regulirati situaciju sukladno članku 124. stavka 1. točke h) CZU-a (pravilo gašenje carinskog duga kod nastanka temeljem članka 79. CZU-a). Pri tome, naglašavamo da se ovo pravilo ne može primijeniti za dugove koji su već nastali puštanjem u slobodni promet a isti nisu podmireni.

- *Posebni postupci*

a) *Postupak privremenog uvoza*

U skladu s člankom 221. DUCZU-a privremeni uvoz uz potpuno oslobođenje odobrava se za materijale za pomoć u nesrećama ako se upotrebljavaju za mjere sprječavanja posljedica nesreća ili sličnih situacija koje pogađaju carinsko područje EU.

Sukladno tome, sva roba koja se unosi na područje EU radi ublažavanja posljedica krize (kao što su kola hitne pomoći, odgovarajući medicinski instrumenti i oprema) mogu se deklarirati za postupak privremenog uvoza s potpunim oslobođenjem. Članak 139. DUCZU-a dopušta takvu robu deklarirati drugim radnjama, kao npr. samim činom prelaska preko carinske granične crte (čl. 141. stavak 1. točka d) DUCZU-a).

Ovo pravilo se jednako odnosi i na privremeni uvoz medicinske, kirurške i laboratorijske opreme iz članka 222. DUCZU.

b) *Mogućnost produženja roka ponovnog izvoza robe u postupku privremenog uvoza*

S obzirom na činjenicu da su neki gospodarski subjekti morali zatvoriti svoje prostore i prestati s radom, s obzirom na činjenicu da i oni gospodarski subjekti koji nisu prestali s radom zbog

novonastale situacije imaju poteškoća izvršiti u odobrenom roku ponovni izvoz roba iz postupka privremenog uvoza.

Na temelju članka 251. st. 3. CZU-a carinski uredi će, na zahtjev korisnika, odobriti prolongiranje roka ponovnog izvoza zbog izvanrednih okolnosti, neovisno od vrste isprave kojom je roba stavljena u postupak privremenog uvoza - ATA karneta ili carinske deklaracije.

Kada se koristi ATA karnet, carinski službenik na izlazu, koji potvrđuje istup robe upisati će na kupon karneta napomenu: „Produženje roka sukladno čl. 251. st. 3. CZU zbog izvanredne situacije – pandemija Covid-19“.

c) *Korištenje postupka unutarnje proizvodnje*

Postupak unutarnje proizvodnje može se koristiti i za robu koja se mora podvrgnuti uobičajenim oblicima rukovanja (sukladno članku 256. stavku 3. točki b) CZU-a i Prilogu 71-03 DUCZU-a).

Pojednostavnjenje iz članka 324. stavka 1. točke e) PUCZU-a može se koristiti i za većinu medicinskih proizvoda jer se ista uvoze slobodno od uvoznih carina (poglavlje 30 Zajedničke carinske tarife).

To podrazumijeva da se isporuka takvih proizvoda (nakon postupka unutarnje proizvodnje) smatra ponovnim izvozom sukladno članku 324. stavku 1. točki e) PUCZU-a.

6. IZNOŠENJE ROBE

- Opskrba plovila

Prema odredbama članka 269. stavka 2. točke (c) CZU-a, postupak izvoza ne primjenjuje se na robu namijenjenu za opskrbu plovila. Kada plovila napuštaju luke EU smatra se da napuštaju EU (čak i ako je ovo putovanje između dviju luka EU - pomorsko pravo), i zbog toga medicinska roba na brodu podliježe izvoznim formalnostima, čak i ako formalno nisu stavljene u izvozni postupak.

Kako brodovi moraju imati ugrađene ljekarne (Direktiva Vijeća 92/29 / EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanim medicinskim tretmanom na plovilima), treba im omogućiti opskrbu lijekovima, medicinskom i zaštitnom opremom, za brodske ljekarne za potrebe posade.

Osobna zaštitna oprema za potrebe brodova i posada izuzeta je od izvoznih ograničenja propisanih Uredbom (EU) 2020/402 od 14. ožujka 2020. godine.

7. PODRIJETLO ROBE I PRIMJENA PREFERENCIJALA

Iznimno tijekom razdoblja krize, a s obzirom na činjenicu nemogućnosti nekih trgovinskih partnera Unije da dostave potvrde o prometu robe u propisanom obliku, tj. izvornike u propisanom papirnatom obliku potpisane i ovjerene notificiranim pečatom, uvoznici mogu podnijeti zahtjev za primjenu povlaštene stope carine uz prilaganje preslike dokaza o podrijetlu izdanog u papirnatom obliku (ovjerenog pečatom i potpisanog) ili preslike elektronički izdanog dokaza. Iznimno, tijekom izvanredne situacije, u takvim situacijama nije nužno postupiti sukladno točki 5.1.3 Upute 48/16, tj. uz prilaganje pojednostavljene deklaracija sukladno čl. 166. CZU te se neće zaduživati dodatno jamstvo. Isto se odnosi i na potvrde o prometu robe A.TR.

Ovo ne umanjuje obvezu carinskih ureda da postupaju s dužnom pozornošću kako bi se razumno osigurala autentičnost i vjerodostojnost takvih dokaza kao i mogućnost provjere istih putem administrativne suradnje.

Skrećemo pozornost da su uvoznici, nakon završetka krize, u obvezi pribaviti i u svojoj dokumentaciji posjedovati izvornik dokaza o podrijetlu/statusu kako je propisano pojedinim Protokolom o podrijetlu konkretnog ugovora s državom ugovornicom.

U slučaju da potvrde o prometu robe nisu izdane u trenutku izvoza robe zbog navedenih razloga, odnosno zbog posebnih okolnosti, moguće je iste i naknadno izdati ili prihvatiti tako naknadno izdane dokaze.

O ovakvom postupanju obaviješteni su svi ugovorni partneri Unije te je zamoljena ista fleksibilnost i s njihove strane. Ujedno, TAXUD će na svojim internet stranicama objaviti koji ugovorni partneri prihvaćaju ovakav fleksibilan pristup.

Skrećemo pozornost svim izvoznicima na status ovlaštenog izvoznika koji je propisan velikim brojem Protokola o podrijetlu te upućujemo na njegovo korištenje. Ujedno upućujemo da se sva pitanja vezana uz eventualno proširenje odobrenja ili ostvarivanja statusa ovlaštenog izvoznika upute na podrijetlo@carina.hr.

S poštovanjem,

POMOĆNIK RAVNATELJA

mr. sc. Bosiljko Zlopasa

Dostaviti:

-pomoćnicima ravnatelja

-pismohrani